

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 21 grudnia 1974 r.

w sprawie norm równoważnych czasu pracy w uspołecznionych jednostkach handlowych i usługowych.

Na podstawie art. 141 § 4 Kodeksu pracy (Dz. U. z 1974 r. Nr 24, poz. 141) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie ustala zakres, warunki i zasady stosowania przedłużonego czasu pracy oraz jego równoważenia (normy równoważne czasu pracy) w następujących uspołecznionych jednostkach handlowych i usługowych:

- 1) w placówkach handlu detalicznego,
- 2) w zakładach gastronomicznych, hotelarskich i domach wczasowych,
- 3) w zakładach świadczących usługi dla ludności,
- 4) w magazynach skupu i hurtu owoców miękkich przy pracach uzależnionych od pory roku lub warunków atmosferycznych.

§ 2. Dyrektorzy przedsiębiorstw (zarządy spółdzielni i organizacji społecznych) w uzgodnieniu z radą zakładową mogą wprowadzić w podległych jednostkach i przy pracach wymienionych w § 3 ust. 1 i § 9 ust. 1 normy równoważne czasu pracy stosując odpowiednio zasady określone w rozporządzeniu.

§ 3. 1. W następujących jednostkach:

- 1) w placówkach handlu detalicznego prowadzących sprzedaż artykułów spożywczych, pamiątkarskich oraz kwiatów,
- 2) w stacjach benzynowych,
- 3) w zakładach gastronomicznych, hotelarskich, domach wczasowych i jednostkach obsługi ruchu turystycznego,
- 4) w zakładach fotograficznych, fryzjerskich, kosmetycznych, wypożyczalniach sprzętu, stacjach obsługi samochodów i parkingach,

5) w magazynach skupu i hurtu owoców miękkich przy pracach uzależnionych od pory roku lub warunków atmosferycznych

— może być stosowany taki rozkład czasu pracy, w którym przedłużony czas pracy w pewne dni będzie wyrównany skróconym czasem pracy w inne dni lub dniami wolnymi od pracy.

2. Przedłużony czas pracy, o którym mowa w ust. 1, nie może przekroczyć:

- 1) w placówkach handlu detalicznego prowadzących sprzedaż artykułów spożywczych, pamiątkarskich oraz kwiatów, w jednostkach obsługi ruchu turystycznego, stacjach benzynowych, zakładach fotograficznych, fryzjerskich, kosmetycznych, wypożyczalniach sprzętu, stacjach obsługi samochodów oraz na parkingach — 10 godzin na dobę i przeciętnie 46 godzin na tydzień w okresie 4 tygodni,
- 2) w zakładach gastronomicznych i hotelarskich, domach wczasowych oraz w magazynach skupu i hurtu owoców miękkich przy pracach uzależnionych od pory roku lub warunków atmosferycznych — 12 godzin na dobę i przeciętnie 46 godzin na tydzień w okresie 4 tygodni.

3. Norma czasu pracy ustalona na okres, o którym mowa w ust. 2, ulega zmniejszeniu w razie usprawiedliwionej nieobecności pracownika o taką liczbę godzin, jaka wynika z pomnożenia 8 godzin (w sobotę bądź inny wyznaczony dzień — 6 godzin) przez liczbę pełnych dni usprawiedliwionej nieobecności w pracy.

§ 4. 1. Zainteresowani ministrowie (kierownicy urzędów centralnych), po porozumieniu z właściwymi branżowo zarządami głównymi związków zawodowych, mogą w

szczególnie uzasadnionych wypadkach wprowadzić w zakładach gastronomicznych i hotelarskich, domach wczasowych oraz w magazynach skupu i hurtu owoców miękkich przy pracach uzależnionych od pory roku lub warunków atmosferycznych — większy wymiar czasu pracy na dobę niż określony w § 3 ust. 2 pkt 2.

2. Wynagrodzenie pracowników za pracę w godzinach nadliczbowych określa się według zasad ustalonych w § 7.

§ 5. 1. Rozkład czasu pracy, o którym mowa w § 3 ust. 1 i 2, powinien być stosowany na podstawie ustalonych z odpowiednim wyprzedzeniem harmonogramów pracy określających dla poszczególnych pracowników dni i godziny pracy oraz dni wolne od pracy.

2. Pracownikom zatrudnionym w niedzielę należy zapewnić inny wolny od pracy dzień w tygodniu następującym lub poprzedzającym przepracowaną niedzielę. Co najmniej raz na 3 tygodnie niedziela powinna być wolna od pracy.

§ 6. 1. Czas pracy ustalony w granicach norm określonych w § 3 i 4 jest normalnym czasem pracy.

2. Praca powyżej norm określonych w § 3 ust. 2 i § 4 jest pracą w godzinach nadliczbowych.

§ 7. Za pracę w godzinach nadliczbowych przysługuje pracownikowi dodatek obliczony według następujących zasad:

- 1) za pierwsze dwie godziny nadliczbowe przekraczające dobowe normy czasu pracy (§ 3 ust. 2 i § 4 ust. 1) — przysługuje dodatek w wysokości 50% wynagrodzenia, a za dalsze godziny nadliczbowe oraz za godziny nadliczbowe przypadające w nocy lub w niedzielę i święto — w wysokości 100% wynagrodzenia wynikającego z osobistego zaszeregowania,
- 2) za godziny nadliczbowe przekraczające liczbę 46 godzin przeciętnie na tydzień w okresie 4 tygodni, a przepracowane w granicach dobowych norm czasu pracy (§ 3 ust. 2 i § 4) — przysługuje dodatek w wysokości 50% wynagrodzenia wynikającego z osobistego zaszeregowania,
- 3) łączna liczba godzin nadliczbowych (pkt 1 i 2) opłaconych z 50% dodatkiem nie może przekroczyć liczby godzin wynikającej z pomnożenia liczby przepracowanych dni przez dwa, przy czym otrzymany iloczyn nie może być większy niż liczba kalendarzowych dni roboczych w danym okresie 4 tygodni pomnożona przez dwa; za godziny przekraczające ten iloczyn przysługuje dodatek w wysokości 100% wynagrodzenia wynikającego z osobistego zaszeregowania,
- 4) pracownikowi, który za przepracowane niedziele i święta nie otrzymał dni wolnych od pracy w tygodniu poprzedzającym lub następującym po przepracowanej niedzieli lub święcie — przysługuje za każdą godzinę pracy dodatek w wysokości 100% wynagrodzenia wynikającego z osobistego zaszeregowania.

§ 8. Zainteresowani ministrowie (kierownicy urzędów centralnych), po porozumieniu z właściwymi branżowo zarządami głównymi związków zawodowych, mogą rozciągnąć przepisy § 3, 5, 6 i 7 na pracowników zatrudnionych w innych placówkach handlu detalicznego i zakładach świadczących usługi dla ludności niż wymienione w § 3 ust. 1 pkt 1 i 4.

§ 9. 1. W placówkach handlu detalicznego, w stacjach benzynowych, zakładach gastronomicznych i hotelarskich, domach wczasowych, w jednostkach obsługi ruchu

turystycznego oraz zakładach świadczących usługi dla ludności położonych w miejscowościach turystyczno-wypoczynkowych, na szlakach turystycznych i w uzdrowiskach może być, w okresie sezonu stosowany taki rozkład czasu pracy, w którym przedłużony czas pracy w pewne dni będzie wyrównywany skróconym czasem pracy w inne dni lub dniami wolnymi od pracy, z tym że nie może on przekroczyć 12 godzin na dobę i przeciętnie 46 godzin na tydzień w okresie rozliczeniowym.

2. Przez okres rozliczeniowy, o którym mowa w ust. 1, rozumie się okres sezonu, jeżeli nie przekracza on 4 miesięcy.

3. Jeżeli okres sezonu przekracza 4 miesiące, okresem rozliczeniowym jest okres każdych 13 tygodni oraz pozostała reszta tygodni i dni tego sezonu.

§ 10. 1. Czas pracy, o którym mowa w § 9 ust. 1, jest normalnym czasem pracy.

2. Praca powyżej norm czasu pracy, o których mowa w § 9 ust. 1, jest pracą w godzinach nadliczbowych.

3. Rozliczenie z tytułu pracy w godzinach nadliczbowych i wypłata należnego z tego tytułu wynagrodzenia powinny następować niezwłocznie po zakończeniu okresu rozliczeniowego albo po rozwiązaniu umowy o pracę, jeżeli uloga ona rozwiązaniu przed upływem okresu rozliczeniowego.

4. Norma czasu pracy ustalona na okres rozliczeniowy (§ 9) ulega zmniejszeniu w razie usprawiedliwionej nieobecności pracownika o taką liczbę godzin, jaka wynika z pomnożenia 8 godzin (w sobotę bądź inny wyznaczony dzień — 6 godzin) przez liczbę pełnych dni usprawiedliwionej nieobecności w pracy.

5. Za pierwsze dwie godziny przekraczające dobową normę czasu pracy (§ 9 ust. 1) przysługuje dodatek w wysokości 50% wynagrodzenia, a za dalsze godziny nadliczbowe oraz za godziny nadliczbowe przypadające w nocy lub w niedzielę i święto — w wysokości 100% wynagrodzenia wynikającego z osobistego zaszeregowania.

6. Za godziny nadliczbowe przekraczające normę czasu pracy w okresie rozliczeniowym, a przepracowane w granicach dobowej normy czasu pracy (§ 9 ust. 1) przysługuje dodatek w wysokości 50% wynagrodzenia wynikającego z osobistego zaszeregowania.

7. Łączna liczba godzin nadliczbowych (ust. 5 i 6) opłaconych z 50% dodatkiem nie może przekroczyć liczby godzin wynikającej z pomnożenia liczby przepracowanych dni przez dwa, przy czym otrzymany iloczyn nie może być większy niż liczba dni roboczych w okresie rozliczeniowym pomnożona przez dwa. Za godziny przekraczające ten iloczyn przysługuje dodatek w wysokości 100% wynagrodzenia wynikającego z osobistego zaszeregowania.

8. Pracownikowi, który za przepracowane niedziele i święta nie otrzymał w ciągu 4 tygodni dni wolnych od pracy, przysługuje za każdą godzinę pracy w niedzielę lub święto dodatek w wysokości 100% wynagrodzenia wynikającego z osobistego zaszeregowania.

9. Pracownikowi należy zapewnić co najmniej raz na 3 tygodnie jedną niedzielę wolną od pracy.

§ 11. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1975 r.

Prezes Rady Ministrów: w.ż. M. Jagielski